

Fekete kastély, Oszterhueber-, Bogyay-, Hátzky kúria

Kategória	Kastély, kúria, vallás	
Regió	Közép-Dunántúl	
Megye	Veszprém	
GPS	47.012259,17.293273	
Helység	Csabrendek	
Cím	Szécsenyi tér 9.	
Frissítve		
WEB cím	http://www.csabrendek.hu/?page_id=536	
Képalbumom	www.kastelyok-utazas.hu/Webalbum/Megismerni/Magyarorszag/	
e-Mail		
Telefon		
Megjegyzés		

A nagy kiterjedésű községet az „Öreg-hegy” mint egy ölelő kar tavasszal virágzó pompájával, ősszel, ezerszínű szépségével fogja körül. Csabrendek a „napfény országa”.

A település nevezetes épületei

Csabrendek szívében helyezkedik el felújított épületével a község Önkormányzata és a Községi Könyvtár és Művelődési Háza régi Barcza-kastély lerombolt épülete helyén. A Barcza-kastélyt olasz tervezők tervezték, és kőművesek építették, amely sajnos ma már nem látható.

A kastély helyén felépített jelenlegi épület (Községháza) megidézi toronyszobás elődjét, amelynek felső szintje ma „Öreghegy Vendégházként” várja vendégeit. Az épület mögötti parkosított terület, a Barcza-kert kitűnő lehetőséget biztosít a pihenésre vagy a sportolni vágyók számára, valamint a különböző szabadtéri rendezvények lebonyolítására. Hús árnyat adó hárs-, juhar- és platánfái átvészelve a 20. század pusztításait, a Barcza-család gazdságát idézik.

Fekete kastély (magántulajdonban van)

Csabrendek központjából sétánkat a Magyar utcán folytatjuk. A meredek, de kedves régi házaival mégis hangulatos utcán felérve szemünk elé tárul az egyik, épen megmaradt kastély épülete. Feltehetőleg a 18. század

második felében, barokk stílusban épített kastélyt többször átalakították. A jelenleg magántulajdonban lévő **Fekete-kastély** egykor Csabrendek legnagyobb birtokosának, a galánthai Fekete családnak a tulajdona volt.

Fekete György – aki elnyerte a család számára a grófi címet – felesége, Nicky Anna hozományaképpen került a Fekete család birtokába Rende. Fiuk, János 1741-ben született Csabrendeken.

Fekete János a felvilágosodás eszméit lelkesen hirdető író és költő, aki a nagy franciával, Voltaire-rel levelezett és akinek sajnálatos módon összekapcsolódik neve a családi vagyon szétforgácsolódásával. (Fekete költeményeiről így nyilatkozott Voltaire: „Bora jobb, mint versei.”)

A Fekete-kastélynak néphagyományban őrzött legendája szerint, Fekete gróf Jelasich horvát bánnal adósságba keveredett. Kölcsönt vett fel, amelyért zálogba adta csabrendeki birtokát. A záloglevél pontosan megjelölte mikor, melyik napon kell visszafizetnie az adósságot. Fekete János gróf a meghatározott napon elküldte tisztartóját a zálogpénzzel, csak hogy a kölcsönt adó uraság fondorlatosan elébe küldte egy emberét azzal a céllal, hogy letérítse fontos útvjáról. Becsalta egy út menti fogadóba, ott megvendégelte, s valószínű, hogy le is részegítette. Esmélése után a tisztartó felkapott lovára, hogy küldetését teljesítse, vágatott Csabrendek felé, de amire megérkezett, beesteledett. Régen túljárt már a megadott határidőn, így a pénzt nem vették át tőle. Fekete grótot nagyon bántotta, hogy elvesztette birtokát, s az a szóbeszéd járta, hogy még halála után is visszajárt. Fekete lován ülve, szellemlovasként vágatott végig a kastély bástyáin és ijesztgette az új tulajdonost és annak háznépét.

Oszterhueber-kúria

Ha sétánkat a Fekete-kastélytól balra folytatjuk, az **Oszterhueber-kúria** szépen felújított épülete mellett haladunk el. A 18. század végén épült az Oszterhueber György által. A család csabrendeki ágának megalapítója a sümegi születésű Oszterhueber György (1790-1868), aki Széchenyi István jószágigazgatójaként elsőnek szerzett birtokot Csabrendeken. Felesége, Hertelendy Klára (1799-1874) öt gyermeket szült, közülük a másodszületett Péter (1818-1900) honvéd hadnagy itt élte le életét. (Az 1848-49-es szabadságharcban való hősiességéről emlékezik meg az egykori Oszterhueber család kúriáját övező kőfalkeletés falában elhelyezett emléktábla.) A 19. században az épület több ízben gazdát cserélt, illetve átalakították. Jelenleg magántulajdonban van.

Templom Szent Lőrinc vértanú tiszteletére

A kúriától egy rövid sétával a Templom térre juthatunk. A „Templom-dombon” – amelyről tiszta időben láthatjuk a Kőszegi-hegységet, vagy akár az Alpok vonulatait – 1785-97 között épült római katolikus templomunk későbarokk stílusban Szt. Lőrinc vértanú tiszteletére, de az első csabi templom védőszentjének, Szent Istvánnak a képét is elhelyezték a főoltár felett. Mellette fa harangláb állt. Első jelentősebb felújítására az 1885. június 4-én pusztító tűzvészt követően került sor, amikor leégett a templom zsindegyel borított tetőzete. A torony – melyet csak két évvel előtte fejeztek be – négy harangjával és a toronyórával együtt alázuhant a boltozatra. A károkat még abban az évben kiigazították, s három új harangot is öntöttek. 1922-ben villámcsapás, 1948-ban orkán rongálta meg az épületet. 1969-ben teljes körű külső felújításra került sor, 1973-ban készültek mai belső festményei. Két harangja közül a 7 mázsás súlyút 1905-ben-, a nagyobbikat, 10 mázsásat, 1929-ben öntötték.

A templom 1890-ben készített orgonája Osztrák-Sziléziai eredetű. Készítője: a jagendorfi Gebrüder Zieger.

Bogyay Antal-féle kúria - Kossuth u. 37.

A Templom tértől egy rövid sétával a főutcára, a Kossuth utcára juthatunk. Itt látható Csabrendek egy másik kúriája, a **Bogyay Antal-féle kúria**, amelyet a 18. században építettek, – sajnos barokk jellegére utaló külsejét szinte teljesen átalakították az 1900-as években. (Bogyay Antal volt sokáig járásunk főszolgabírája.)

Hátzky kúria - Hunyadi utca 4.

A Kossuth utcáról balra kanyarodva végigsétálhatunk a mai Kinizsi utcán, amelyet régen „táborhelynek” hívtak (itt táborozhattak feltehetőleg őseink), és a Hunyadi utcába érve tekinthetjük meg az 1760 körül épült barokk stílusban, kifejezetten e kornak kúriatípusa. Ekkor még Bogyay birtokként szerepel. A helyiségek un. teknőboltozatának freskóit az országszerte ismert Kernstok Károly készítette a XIX. század végén.

A betyárvilág utolsó véres színjátéka ebben a kúriában zajlott 1881. augusztus 31-én. Hátky Kálmán földbirtokostól mint megannyi más földbirtokostól Savanyú Jóska és betyártársai eljöttek beszédni a betyárkonvenciót, amelynek

ellenében megkímélték a birtokosok vagyonát. Bogyay Antal főbíró e napon Hatzkynál volt, amikor észrevette a rablókat, megpróbált elmenekülni. A híres betyár, Savanyú Jóska meglepte, és félelmében, Bogyay kiugrott az ablakon, majd a kívül lévő betyár lelőtte.

A felújításra váró, önkormányzati tulajdonban lévő épület gondozott parkját jelenleg a kúria mellett lévő általános iskola diákjai használják sportolásra, kikapcsolódásra.

Pincék

A hegy oldalára felkúszó szőlőtáblák, a közöttük megbúvó présházak és pincék látványa sajátos hangulatot áraszt.

A Kossuth utcán Gyepükaján felé haladva a község északi végéhez közel, az utca keleti oldalán terül el ligetes környezetben, a falu egykori földesurainak kriptájával, néhány keresztel, illetve a Szent Cecília tiszteletére 1882-ben épült kápolnájával az Urak temetője, ahova községünk előkelő családjai (Bogyay, Barcza) temetkeztek.

Hátzky kúria belső

Hivatkozások, források:

http://www.csabrendek.hu/?page_id=536
<http://muemlekem.hu/muemlek?id=9802>